

Kol Nytt

MAJ 2011

SVENSKA KOLINSTITUTET

GOLDMAN SACHS TROR PÅ HÖJDA OLJEPRISER

Goldman Sachs tror på höjda råvarupriser inklusive olja. Efter de senaste nedgångarna i vissa råvarupriser tror banken med den största råvaruhandeln på höjda priser. Man tror att Brentoljan skall kosta 120 \$ per fat vid utgången av 2011 och 140 \$ vid utgången av 2012. Man tror att den Libyska oljan kommer att vara borta från marknaden under förutsebar framtid (Fin Times 2011-05-25 mfl).

IEAs STYRELSE OROAD ÖVER OLJEPRISER

19 May 2011

The IEA Governing Board, at its regular quarterly meeting on 18-19 May, examined oil market developments and their impact on the global economy. Despite a near-10% correction since 5 May, oil prices remain at elevated levels driven by market fundamentals, geopolitical uncertainty and future expectations. The IEA Governing Board expressed serious concern that there are growing signs that the rise in oil prices since September is affecting the economic recovery by widening global imbalances, reducing household and business income, and placing upward pressure on inflation and interest rates. As global demand for oil increases seasonally from May to August, there is a clear, urgent need for additional supplies on a more competitive basis to be made available to refiners to prevent a further tightening of the market.

GLENCORES LEDNING MILJARDÄRER EFTER BÖRSNOTERING

Glencores börsnotering med handelsstart i maj var Londons största börsintroduktion och den tredje största i Europa. Börsnoteringen av världens största råvaruhandelsföretag innebar att företagets ledande personer blev miljardärer på sina aktieinnehav. VD Ivan Glasenbergs aktier fick ett noteringsvärde på 9,6 miljarder \$.

Kol Nytt

SVENSKA KOLINSTITUTET

EURACOALS ÅRSREDOVISNING FÖR ÅR 2010

I Euracoals årsredovisning för år 2010 redogörs för utvinning och användning av kol i Europa samt för organisationens arbete framför allt i dialog med de Europeiska Institutionerna i Bryssel.

Under år 2010 utvanns 6 500 miljoner ton kol i världen, varav 800 miljoner ton kokskol och resten energikol. Detta innebär en ökning med nästan 3 miljarder ton eller med 85 % sedan 1990. I början av 2011 var priserna på energikol cirka 130 \$/ton och på kokskol cirka 215 \$/ton men de senare väntas stiga kraftigt.

Årsredovisningen finns tillgänglig på Euracoals hemsida www.euracoal.org

Ökade utsläpp från företag i utsläppshandeln

(Energimyndigheten 2011-05-16)

Utsläppen av koldioxid från de svenska industribranscher och energibolag som omfattas av EU:s utsläppshandelssystem ökade under 2010 jämfört med både 2008 och 2009. Det visar Naturvårdsverkets kartläggning av olika branschers utsläpp under föregående år.

Mest steg utsläppen inom el- och fjärrvärme samt järn- och stålbranschen, som efter en kraftig konjunkturedgång under 2009 ökade sin produktion. Kartläggningen redovisas som en komplettering till den EU-övergripande redovisning som EU-kommissionen presenterar.

Flera faktorer påverkar utsläppen

De cirka 750 svenska anläggningar som omfattas av utsläppshandel 2010 gav upphov till utsläpp motsvarande totalt 22,7 miljoner ton koldioxid. Det innebär att utsläppen ökat med 5,2 miljoner ton jämfört med 2009, ett år med relativt låga utsläpp till följd av främst lågkonjunkturen.

Företagens rapporterade uppgifter visar på utsläppsökningar inom samtliga branscher utom papperstillverkning. Jämfört med 2008 - då konjunktoreffekten var mindre - är det dock enbart branscherna förbränning (främst el- och fjärrvärme) och gruvindustrin som har ökat sina utsläpp.

Kartläggningen visar att de ökade utsläppen för 2010 i de flesta branscher hänger samman med ett mer gynnsamt konjunkturläge. Utsläppen har också påverkats av ökad bränsleanvändning till

Kol Nytt

SVENSKA KOLINSTITUTET

följd av den kalla och utdragna vintern 2010 då också kärnkraftens elproduktion var lägre än förväntat.

Ny handelsperiod stundar

Målet är att den handlande sektorn ska minska sina utsläpp med 21 procent till år 2020 (jämfört med 2005). För att handelssystemet ska få en styrande effekt på de klimatpåverkande utsläppen krävs att antalet utsläppsrätter är begränsat. I den kommande handelsperioden 2013-2020 gäller nya regler för företagens tillgång till utsläppsrätter. Detta i syfte att harmonisera och effektivisera handelssystemet. Utsläppsrätterna ska fördelas genom auktionering och tilldelning ska ske utifrån riktmärken istället för som tidigare; historiska utsläpp och prognoser. Förberedelserna för perioden pågår.

EU:s utsläppshandel omfattar drygt 40 procent av unionens koldioxidutsläpp.

[Läs om utsläppen inom EU på Kommissionens webbplats](#)

Nio svenska ansökningar utvalda till EU:s NER300

(Energimyndigheten 2011-05-11)

Sverige, genom Energimyndigheten, lämnade den 9 maj 2011 nio ansökningar, som inkommit i NER300-utlysningen, till Europeiska Investeringsbanken. Ansökningarna innehåller svenska demonstrationsprojekt kring bioenergi, vindkraft och Smarta Nät.

Inom NER300 kan man söka finansiering för kommersiella demonstrationsprojekt som syftar till miljösäker avskiljning och geologisk lagring av CO₂ (CCS) och för innovativa tekniker för förnybar energi, som innefattar bioenergi, solenergi, geotermisk energi, vindkraft, vågkraft, vattenkraft samt Smarta Nät. För Sveriges del lämnades nio olika projektansökningar in. Dessa handlar om investeringar i större projekt som rör bioenergi, vindkraft och Smarta elnät.

NER300 är en unik utlysning som ger möjlighet att få 50 procent av merkostnaderna jämfört med kostnader för en konventionell anläggning. NER300 är ett bland flera finansieringsinstrument för att nå EU:s 20-20-20 mål till år 2020. Därför är det viktigt att projekten genomförs inom angivna tidsramar och att de är replikerbara.

25 medlemsländer har skickat in förslag på projekt och nu väntar en utvärdering av Europeiska Investeringsbanken. EU-kommissionen förväntas fatta beslut om vilka projekt som blir beviljade medel tidigast under hösten 2012. Det är möjligt att få minst ett och maximalt tre projektstöd per land. Detta är den första NER300-utlysningen av två.

Kol Nytt

SVENSKA KOLINSTITUTET

NER300 finansieras av försäljningen av 300 miljoner utsläppsrätter och genomförs inom ramen för SET-planen (Strategic Energy Technology Plan är EUs strategiska FoU-plan inom energiområdet) som är en viktig del i den europeiska strategin för att utveckla energitekniker så att 20-20-20 målen kan nås.

De inlämnade ansökningarna är:

- **Vindpark Blaiken** - Blaiken Vind AB, söker inom kategorin ”Onshore-vindturbiner optimerade för kallt klimat (kompatibla med temperaturer under -30 C och för svåra isförhållanden), nominell kapacitet 25 MW”.
- **Pyrogrot** - Billerud AB söker inom kategorin ”Lignocellulosa till intermediära fasta, vätskeformiga eller slurryformiga bioenergibärare via pyrolys, med en kapacitet på 40 000 ton slutprodukt per år”.

Slutprodukten är pyrolysolja.

- **Vallvik Biofuel** - Rottneros AB söker inom kategorin ”Råvaror av lignocellulosa, t.ex. svartlut och/eller produkter från pyrolys eller torrefiering, via entrained flow-förgasning till alla former av biobränslen med en kapacitet på 40 miljoner liter slutprodukt per år”.

Slutprodukten är metanol.

- **Rottneros Biorefinery** – Rottneros AB söker inom kategorin ”Lignocellulosa till biobränsle eller biovätskor och/eller till energi via förgasning genom direkt uppvärmning, med en kapacitet på 15 miljoner liter slutprodukt per år eller 100 GWh elektricitet per år”.

Slutprodukten är metanol.

- **Hexicon Baltic** - Hexicon AB söker inom kategorin ”Flytande offshore-vindsystem, nominell kapacitet 25 MW”.
- **Smart Grid Gotland** - Gotlands Energi AB söker inom kategorin ”Förvaltning och optimering av förnybar energi och optimering för små- och medelskaliga decentraliserade kraftverk i landsbygdsmiljö, med betoning på vindkraft(Smarta Nät): 20 MW för lågspänningsnät och 50 MW för medelspänningsnät”.
- **E.ON Bio2G Sweden** - E.ON Gasification Development söker inom kategorin ”Lignocellulosa till syntetisk naturgas eller syntesgas och/eller till energi via förgasning, med en kapacitet på 40 miljoner normal kubikmeter slutprodukt per år eller 100GWh

Kol Nytt

SVENSKA KOLINSTITUTET

elektricitet per år”.

Slutprodukt är SNG för värme och drivmedel.

- **GoBiGas 2** - Göteborgs Energi AB söker inom kategorin ”Lignocellulosa till syntetisk naturgas eller syntesgas och/eller till energi via förgasning, med en kapacitet på 40 miljoner normalkubikmeter slutprodukt per år eller 100GWh elektricitet per år”.

Slutprodukt är SNG för drivmedel.

- **MTCT - Multi-megawatt Turbines in Complex Terrain** - Svevind AB söker inom kategorin ”Onshore-vindturbiner optimerade för komplex terräng, nominell kapacitet 25 MW”.

KINA SER ÖVER SIN KOLINDUSTRI

2010 utvanns 3,2 miljarder ton kol i Kina och 150 miljoner ton importerades. Kraftigt höjda avräkningspriser har skapat problem och bland annat lett till elransonering i vissa delar av landet. Stora infrastrukturprojekt i hamnar och järnvägar skall förbättra leveranssituationen som på sina ställen är ansträngd. Detta skulle kunna leda till sänkta priser om några år. (Fin Times 2011-04-29)

STORA SKADOR FRÅN DEN JAPANSKA JORDBÄVNINGEN

Man räknar med att mellan 12 och 17 miljoner årston kol i kapacitet i kraftverk och hamnar har skadats av den japanska jordbävningen. Åtta kolkraftverk i regionerna Tohoku och Tokyo tvingades stänga. Tre av dessa har delvis tagits i drift igen men fem står fortfarande stilla, varav några kraftigt skadade. Till exempel tros Tohokus 2000 MW kraftverk i Haramachi vara totalförstört. (McCloskey Coal Report 2011-05-06).

Kol Nytt

SVENSKA KOLINSTITUTET

Utredningen om tredjepartstillträde till fjärrvärmenäten överlämnar betänkandet "Fjärrvärme i konkurrens" SOU 201144

I betänkandet ges förslag till ett nytt regelverk för fjärrvärmeverksamhet vilket innebär att det ges förutsättningar för konkurrens på fjärrvärmemarknaderna.

Fjärrvärmenäten kan i vissa avseenden jämföras med näten för överföring av el och naturgas och utredningen har beaktat såväl de erfarenheter som kan dras från omregleringen på dessa marknader som de skillnader som faktiskt finns. Förslaget innebär i korthet att samtliga fjärrvärmenät öppnas för tillträde för andra aktörer än nätägaren. För att konkurrensen ska bli effektiv samtidigt som kunderna skyddas mot oskälig prissättning föreslår utredningen att krav på åtskillnad mellan de olika verksamheterna distribution, produktion och handel införs, samt prisreglering av distributionen av fjärrvärme. För att undvika onödiga merkostnader för fjärrvärmeföretagen ska ett åtskillnadskrav bli gällande först när en ny aktör avser att utmana det befintliga fjärrvärmeföretaget på den lokala marknaden. (Näringsdepartementet 2011-04-29).

NYA UTSLÄPPSREGLER FÖR FARTYG I ÖSTERSJÖN OCH NORDSJÖN

IMO har beslutat att begränsa utsläppen av svaveloxider och kväveoxider från fartygsbränslen inom vissa havsområden. Länderna kring Östersjön och Nordsjön har gått längre. I Östersjön får svavelhalten i bränslet vara högst 1 % och 2015 högst 0,1 %. 2016 gäller de strängare kraven även för kväveoxider. Andra fartygsbränslen än bunkerolja övervägs därför. Viking Line bygger exempelvis en färja som skall drivas med flytande naturgas. Mottagningsanläggningar och infrastruktur för nya fartygsbränslen diskuteras därför. (Seminarium flytande gas 2011-05-16).

TJECKISKA CEZ ÖVERVÄGER BYGGA KOLKRAFTVERK I TYSKLAND

Tjeckiens största kraftbolag CEZ överväger att investera 1,4 miljarder \$ i ett kolkraftverk i Mibrag i Tyskland, där CEZ äger en kolgruva. Enligt chefen för CEZ, Martin Roman, hänger beslutet på Tysklands framtida kärnkraftspolitik.

ITALIENSK DOMSTOL BLOCKERAR KONVERTERING FRÅN OLJA TILL KOL

Italiens högsta administrativa domstol har blockerat kraftbolaget ENELs beslut att investera 3,6 miljarder \$ för att konvertera kraftverket i Porte Tolle nära Venedig från eldningsolja till kol.

Kol Nytt

SVENSKA KOLINSTITUTET

Konverteringen var en del av ENELs clean coal program och skulle inkludera en CCS-demonstrationsanläggning, som var en av EUs sex sådana anläggningar. Domstolens beslut följde efter protester från miljögrupper.

STORBRITANNIEN SKÄRPER UTSLÄPPSBEGRÄNSNINGAR FÖR VÄXTHUSGASER

EU har krävt att Storbritannien minskar sina utsläpp av växthusgaser med 20 % till år 2020. Storbritanniens regering går nu längre och sätter upp ett utsläppsminskingsmål på 50 % till år 2025. Detta för att uppfylla kraven i Climate Change Act från 2008 som säger att utsläppen av växthusgaser skall minska med 80 % till år 2050. En översyn av målen skall göras under år 2014.

ÖKAD KOLEXPORT FRÅN USAs VÄSTKUST

Amerikanska järnvägsbolag önskar få till stånd infrastruktur inklusive bättre utskeppningshamnar för kol på den amerikanska västkusten för att börja storskalig kolexport till Asien. Idag exporteras metallurgiskt kol från västra Kanada genom hamnar i British Columbia, men planer på flera nya utskeppningshamnar i Washington state, Oregon och Kalifornien finns.

(Trains mars 2011)

Magnus.grill@kolinstitutet.se

www.kolinstitutet.se